

PRESENTACIÓ

Les complexes relacions entre els escriptors i intel·lectuals i el poder, en la seva més àmplia manifestació, sobrepassen ben sovint els límits de l'existència humana dels seus protagonistes. Així, com a lectors –també en l'espectre semàntic més ampli– podem assistir als meandres que van de la necessària llibertat individual a les perilloses armes de seducció amb què el poder ens tempta; de relacions de re- buig recíproc a trajectòries subordinades completament o parcial als discursos hegemònics; i fins i tot a la utilització interessada que un determinat poder pot fer d'escriptors ja traspassats per a benefici propi.

En el cas de Maragall, la revista *Haidé* va brindar en el seu anterior volum un monogràfic, «Maragall i el poder (I)», coordinat per Lluís Quintana, on s'agrupaven un seguit d'articles sobre la naturalesa de l'experiència maragalliana amb el poder polític del seu temps, en especial encarnat en tres institucions protagonistes: l'Església, el catalanisme i el periodisme. En la segona entrega, amb el dossier que aquí presentem, «Maragall i el poder (II)», s'abordaran aspectes de la vivència i la reflexió política de Maragall, així com l'ús que els discursos del poder van fer de les seves imatge i obra en uns moments específics de la història posterior.

En el primer article, «La intimitat resguardada del poder» d'Antoni Mora, s'analitza, a partir d'una acurada lectura de textos, la dicotomia vida pública vs. vida privada que tan conscientment va plantejar-se l'escriptor català no només a l'àmbit de l'escriptura, sinó on és més difícil esdevenir coherent: a l'àmbit de la conducta. Maragall problematitzarà durant tota la seva vida la seva relació amb l'esfera pública, com a escriptor i, per tant, individu que es projecta cap a l'altre. La paraula –que si és viva, ha de ser en conseqüència pública, col·lectiva– en Maragall cerca un interlocutor, un lector ideal, que no l'obligui a abandonar la condició insubornable d'intel·lectual.

Jordi Mir es capbussa en la col·laboració maragalliana del *Diario de Barcelona* a començaments de la dècada dels 90, a finals del segle XIX, a «Joan Maragall: un aristocràtic platònic preocupat per la democràcia». En els textos seleccionats, que necessàriament s'han de contextualitzar en un moment històric ben concret, el poeta mostra el seu vessant de pensador polític amb voluntat d'intervenció pública i apunta els drets i deures d'un poble per arribar a la ferma conclusió de la necessitat que la societat estigui formada i educada com a condició prèvia a l'exercici correcta del poder en ella dipositat.

Tot i que pot semblar que l'article «Maragall, pare de la llengua poètica catalana de la Modernitat (*Destino*, anys 50 i 60)» està més distanciat de les línies mestres d'aquest monogràfic, el nostre propòsit ha estat resseguir i analitzar com l'autor és erigit en referent cívic, moral i literari a les pàgines de la revista barcelonina, més enllà dels discursos franquistes que n'havien forçat vessants molt específics, com ara la seva religiositat o el seu ús d'ambdues llengües, la catalana i la castellana. Malgrat l'intent d'apropiació de la seva imatge per part del model cultural hegemònic de la dictadura, l'empremta de Maragall formava part ineludible de l'educació emocional i literària de la societat catalana, i va recuperar progressivament el lloc preeminent i lliure que li corresponia, lluny dels cants de sirena del poder. I així, de retruc, recuperem la unitat que els dos dossiers formen, *per dissimilia ad similia*.

Blanca Ripoll Sintes